

Õiguskantsler

Teie 15.08.2022 nr

Meie 23.08.2022 nr 14-1/221166/2204359

Kohaliku omavalitsuse volikogu töökeel

Lugupeetud []

Pöördusite õiguskantsleri poole, sest Narva Linnavolikogu istung toimus vene keeles. Küsisite, kas kohaliku omavalitsuse volikogu tohib ise otsustada, mis keeles volikogu istungid toimuvad, ja kes teeb kohaliku omavalitsuse üle järelevalvet.

Täna Teid selle küsimuse eest.

[Eesti Vabariigi põhiseaduse](#) preambul ütleb, et Eesti riik peab tagama eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise läbi aegade. Põhiseaduse kohaselt (§ 3 lõige 1; § 154 lõige 1) peab kohaliku omavalitsuse tegevus olema seaduslik. Põhiseaduse (PS) § 52 lõigetest 1 ja 2 tuleneb, et kogu riigi ja kohaliku omavalitsuse asjaajamine peab üldjuhul toimuma eesti keeles. Seadus võib siiski sätestada ulatuse ja korra, milles kasutatakse kohaliku omavalitsuse sisemises asjaajamises vastava paikkonna püsielanike enamiku keelt. Nii-öelda välise asjaajamise keele valiku osas elanike suhtlemisel ametiasutustega näeb PS § 51 ette igaühe õiguse pöörduda kohalike omavalitsuste poole eesti keeles ja saada eestikeelseid vastuseid.

[Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse](#) (KOKS) § 41 lõike 1 esimene lause näeb ette, et asjaajamiskeel kohalikes omavalitsustes on eesti keel, ja lõige 2 rõhutab, et volikogu ja valitsuse istungid toimuvad eesti keeles.

KOKS § 41 lõike 3 esimene lause teeb võõrkeelte, sh vähemusrahvuste keelte kasutamise kohta viite [keeleseadusele](#) (KeeleS). KeeleS § 11 sätestab: „Omavalitsusüksuses, mille püsielanike enamiku keel ei ole eesti keel, võib kohaliku omavalitsuse sisemise asjaajamise keelena selle kohaliku omavalitsuse volikogu ettepanekul ja Vabariigi Valitsuse otsusel kasutada lisaks eesti keelele omavalitsusüksuse püsielanike enamiku keelt.“ Õiguskantslerile teadaolevalt ei ole Vabariigi Valitsus sellist otsust Narva linna suhtes teinud.

Valla- või linnaelanikel ja teistel isikutel on õigus jälgida volikogu istungeid eesti keeles.

Narva Linnavolikogu ja –valitsuse dokumentatsioon on kättesaadav eesti keeles (vt [Narva linna dokumendiregister](#)).

Põhiseaduse § 160 kohaselt sätestab järelevalve kohaliku omavalitsuse tegevuse üle seadus. Üksikasjalikke selgitusi järelevalve kohta leiate „Eesti Vabariigi põhiseadus. Kommenteeritud

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

väljaanne“, [§ 160](#), kommentaarid 4–6. Konkreetselt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuete täitmise üle teeb haldusjärelevalvet ja riiklikku järelevalvet Keeleamet (KeeleS § 30 lõige 1). Narva Linnavolikogu töökeele probleemist on Keeleamet ka teadlik (vt nt [Ilmar Tomusk: volikogu liikmete riigikeele oskus tuleks seadusega sätestada](#)).

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise